

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 154

Constanța, Duminică 24 Martie 1896

20 bani număr

„Membrii comitetelor de susținere a ziarelor „Sentinela Dobrogei” și „Constanța” vădând că programele lor nu diferă intru nimic unul de altul, că ținta lor nu este de cât una și aceeași, apărând interesele acestei provincii și tinzând la prosperitatea ei economică, au făcut fuziune în favorul ziarului „Constanța” ca cel mai vechiu, intrupându-se ast-fel cu toții în jurul acestui jurnal căruia le vor da tot sprijinul lor moral și material.“

**

Sub aceste auspicii începem, cu numărul present, anul al 4-lea de existență al acestui ziar.

Ca și în trecut, liberi de orî ce angajament, independenți de orî ce înrîurire, lucrând în baza unui program, din care interesele personale sunt cu desăvîrșire escluse, ne pastrăm întregă libertatea de acțiune și control asupra tuturor afacerilor publice dobrogene, fără a face politică militantă orî de partid.

Principiul nostru, pe care îl ținem nestrămutat, este că: Dobrogenii nu trebuie să facă politică generală până după ce vor fi asimilați la toate drepturile cu locuitorii din Patria-Mumă, și vor fi reprezentanți în parlamentul țării. — Acolo ajunși, reprezentanții Dobrogei — și numai ai Dobrogei — vor vedea cărui curent politic se vor înfunda.

Acastă atitudine a noastră corespunde pe deplin politicii administrative de până acuma guvernului central, scutit aici de interveniri în chestiuni de gospodărie locală.

Cu aceste declarațiuni și asigurarea că vom da pe viitor o dezvoltare mai mare afacerilor comerciale, potrivit avântului ce ele au luat în portul nostru, facem cel mai călduros apel la toți amicii nostri, la toți căți recunosc necesitatea unui organ de publicitate în Dobrogea, rugându-i să ne dea

sprijinul necesar, moral și material, spre a putea duce cu folos lucrarea la care ne-am angajat.

Redacțiunea

Streinii în Constanța

Din o dare de seamă intitulată „Miscarea portului Constanța,” se publică în *Curierul Financiar* de la 17 curent, extragem următoarele:

„Situațiunea comerțului din Constanța a început să preocupe autoritățile din localitate, din cauza marelui număr de streini, mai cu sîmă israeliți; cari în urma deschiderii podului peste Dunăre, au început să se aglomereze în acest oraș așa în cât astăzi în Constanța sunt peste 150 israeliți comercianți de grîne.”

Adevărul e, că orașul e plin de streini și numai de ei; că nu sunt în tota Constanța de-cît 5 până la 6 negustori români de a 2-a și a 3-a mîna, veniți, aci cam de la anebsarea Dobrogei; că afara de acestia și căți va cărcimari la periferia orașului, toate firmele comerciale sunt exclusiv streine; că în timpul din urmă numărul israeliților mai cu sîmă a crescut în mod îngrijitor. Statistica stărei civile pe anul trecut înregistră 2 cazuri de mîrte la 29 cazuri de nașteri israelite, ceea ce dovedește, pe lîngă altele, că cei ce vin, se stabilesc și rămân definitiv aci.

Nu putem sci deocamdata căți din acești israeliți să ocupe cu comerțul de grîne, necunoscînd întregul personal de care cele câte-va case se servesc, dar faptul e că numărul ovreilor streini de provincie crește în mod înspăimîntător pe și ce trece.

În virtutea unui articol din legea organică a Dobrogei, autoritatea le-ar putea interzice stabilirea în oraș, dar ei găsesc tot-d'auna mijlocul a eluda dispozițiunea autorității, adese-ori asociindu-și vremelnicește la întreprindere, până ce treaba s'au uită, un aume creștin sau, în cele mai multe cazuri, un conațional autohton, ceea-ce e foarte regretabil din toate punctele de vedere.

Ast-fel s'au procedat; ast-fel se explică însutirea, numai în căți-va ani, a familiilor israelite-germane, din 3-4. câte erau la venirea Românilor aci.

De regula populațiunea locală detesta pe ovreii polonezi, dar ei găsesc mijlocul a și procura și vinde estin, marfurile ce aduc, în șelând buna credință a indigenilor, înșelaciune de care fostul guvern turc apăra populațiunea, nepermițându-le stabilirea pe nici-ai, mai cu seamă pe la sate.

Dar nu sunt numai israeliți, ce, sub scutul toleranței românești, năvălesc aci cu sutele.

De unde până la venirea Românilor nu era un picior de speculant prin sate, provincia e înpanată acum cu tot soiul de speculanți streini, veniți din toate părțile orientului.

Mai nu e sat în județul Constanța în care să nu fie două sau trei familii de asemenea hipitori, cari exploatează satele în modul cel mai neuman, pe țaranul tatar mai cu seamă.

Populațiunea flotantă a orașului, hamalii din port, de la D. C. F. omenii de serviciu primăriei, sunt exclusiv

numai streinii din părțile Trabizundei, pare ca n'ar fi destula muncitorime româna, destula saracime care sa indeplinească asemenea funcțiuni, după cum ele se indeplinesc în portul Brailei.

Comerțul mare și mic, tota mișcarea în portul Constanța, e absolut în mâinile streinilor și a populațiunii locale autohtone de naționalitate neromâna.

Românul nu va putea prinde rădăcini în primul port maritim al țării fără intervenirea și sprijinul pe care autoritatea româna, în interesul țării, ar fi datoră a 'i da.

Pentru asemenea considerațiuni și altele am insistat noi așa de mult a se înființa un quartier nou, în prelungirea orașului, în care sa se dea românilor, cu prețuri fixe, locuri de case pentru stabilire și locuința, fara de care milioanele ce țara cheltuește cu portul, vor folosi numai streinilor.

Administrația comunală ar trebui să hotarasca cât mai curând la un fel, -ca numeroșii petiționari să scie ce au de făcut înainte de a se umplea toate golurile orașului.

Lucrările din Port

D-l Adrien Hallier antreprenorul lucrărilor: portului Constanța a luat toate lucrările asupra d-sale cu scăzământul propus la licitația de 23,80 %; lucrează deja cu mare activitate pentru pregătirea săntierelor și instalațiunilor necesare la aceste lucrări. Linia Constanța Canara este aproape complet terminată până la punctul unde se află cantinele, și s'ar fi pus în circulație dacă Dir. C. F. R. ar permite trecerea liniei peste linia curentă, la K 3.900 și la ramificarea spre vil. Indată ce dânsa va permite traversările necesare la aceste 2 puncte, se va începe transportul de piatră și var de la Canara.

De 15 zile s'au început și dragagiile în port a părții spre nord și fostul punct de observație de către sub-

antreprisă Langerel & Co. și se lucrează cu activitate de ocam dată cu o singură dragă până la sosirea și uel alte dragă mai mare și care va putea lucra pe la sfârșitul lui Malu.

Împlinirea platformei noului port înaintează și aceasta foarte repede și s'a făcut până acuma vr'o trei mil de metri.

S'a început și exploatarea carierilor de la Canara unde lucrează vre-o 250-300 de oameni; sperăm ca în Iulie sau August vom avea fericirea de a vedea începerea construcțiunii digului mare și cheurilor și în șapte ani întregul port terminat complet, cu toate instalațiunile și construcțiunile necesarii.

APELE DE MARE

(Urmare)

Constanța

Oraș situat pe coasta Mării Negre la V. N V către V și luând de punct geamia catedrală, centrul orașului, ne găsim la 260. 19 longitudine sudică și 440 10 latitudine estică.

În antichitate acest oraș era numit Tomis după numele conducătorului Mileșenilor veniți aci din Asia Mică și care fondă acest oraș cu 675 ani înainte de Christos.

Tomis fu o fortareță înconjurată de ziduri ale căror urme se găsesc și astăzi având instituțiuni libere până chiar sub Români, formând cu orașele din prejur republica Tomitanorum a cărei capitală fu Tomis. În această cetate s'a pus în timpul creștinismului baza religiunii creștine de mai mulți Sf. părinți care formă sinoade având o episcopie bine organizată.

Tot aci marele poet al timpului. Ovidiu, fu exilat și scrise elegiile sale.

Sub Constantin cel mare i se dăte numele de Constanțiana după numele surorii sale și el contribuie mult la înflorirea acestei cetăți, care dură până în secolul al 7-lea când Hordele barbare ale bulgarilor o dărâamă până în temelie. Tomis însă nu era destinată căderii și genovezi în timpul cruciatelor 'l reclădiră din nou, făcând cel mai mare port pe Marea Neagră din Europa orientală, ale căror urme se văd și astăzi în jos și în fața spitalului militar dându-i numele de Constanța

Cu invazia turcilor în Europa, căzând și acest oraș în stăpânirea lor, îl numiră Kiustendje și fu condamnat din nou la cădere din plendorea sa și redus la un mic târguleț, care în urma distrugerii ce 'l mai făcu și Ruși în războiul din 1828, rămase numai cu câte va case învelite cu pae și borcee, iar ca populație nu număra de cât 300-400 suflete.

INFORMAȚIUNI

De la Banca Agricolă — Zilele trecute a fost în orașul nostru d-l Zamfir Petrescu, unul din sub-directorii Banței Agricole, de a înființat o sucursală a Banței pentru Constanța, ale cărei afaceri le conducea până acum creditul agricol.

Ca director a fost numit d. Harys, comerciant de produse și reprezentantul unei case mari de cereale din străinătate, iar ca contabil pe domn Vorucelas, fost baucher și contabil la casa St. Ionide în București.

Pute n'am avea nimic de zis dacă ar ști cine va românește dintre ei din serviciul Banței locale și dacă d-l Harys n'ar fi lasuși cumpărător, chemat a vinde în comision produsele ce se vor încredința Sucursalei.

În primă-vara curentă vor începe lucrările pentru construirea liniei ferate R-Vâlcea în sus pe Olt până la Rul Vadului. Studiile și planurile sunt aproape terminate. Prin această linie distanța între Constanța și centrul Europei se scurtează cu mai multe zeci de kilometri.

Ziarele din București ne aduc știrea că M. L. Regele va face a se construi un castel în orașul nostru chiar în vara aceasta. După spusul unui architect din București, dorind M. Sale ar fi, castelul să se construiască chiar în rața orașului, probabil pe bulevard, iar nu la vil sau fără din oraș.

După un nou aranjament între ministerul lucrărilor publice și ca Hallier, toate lucrările din port de valoare de 39 milioane se vor face în această casă în termen de 7 ani. Îl lângă lucrările hydraulice, care constă din: bazinul de lângă port, bazinul cel mare de la vil, cheiurile, digurile, platforma și toate lucrările din care se compune portul propriu.

șia, actualul ministru a mai cerut camerelor un credit de 12 milioane pentru lucrările de utilități, adică magazin, depozite, ateliere pentru repararea și curățitul vaselor etc.

D-l Ministru al lucrărilor publice a mai cerut camerei un credit de 10 milioane lei pentru cumpărare de vapore necesare traficului dintre Constanța Constantinopole și Alexandria.

Prefect al județului nostru a fost numit d-l Tache Quintescu, fost prefect magistrat.

Vestim pe Domnii „Români,” cari obținând ore cari favoruri de la autorități se servesc numai de streini în conducerea afacerilor la care au fost preferați, că la na mai apropiată viitoare ocaziune de dispreț pentru ce e românesc, li vom pecetlui după cum merită.

La aceasta ne aștează un curent cu mult mai forte de cât considerațiunile de prietenșug.

A fi „Român” să ai a face afaceri în țara românească, exclusiv numai cu streini, când aceste afaceri îți sunt acordate ca favoare, nici un articol din legea Dobrogei nu va fi prea aspru spre a înfrâna această suviință.—Cel cu urechi să audă!

D. George Dimitrescu, funcționar la corpul de portărei din București, a fost numit portărel la Tribunalul Constanța; iar d. Dimitrie Nicolescu actual portărel la tribunalul Buzău, în aceeași calitate la tribunalul Tulcea.

D. Ion Petrescu este transferat din postul de director al punctului de observație din Constanța, în postul de veterinar al orașului Constanța în mod definitiv, pe ziua de 1 Aprilie 1896, în locul d-lui medic veterinar D. Mărășescu, transferat veterinar de județ la R. Sărat.

În ziarul **Adevărul** de la 9 Martie s'a strecurat o infamă notiță privitoare pe domnul Maior Dr. A. Zisu, atrăgându-se atențiunea superiorilor și a D. C. F. asupra unor grave abuzuri constatate în circumscripția medicală, unde în danna direcțiunii, există o asociație ascunsă între un farmacist din Constanța a nume Băndu și medicul C. F. R. Doctorul A. Zisos, care spre onoarea militară e maior în activitate.

Indrăcit mișel! Până ce vom putea arăta în ce constă „asociația ascunsă și abuzurile toate medicamentele ordonate de d-l Zisu la farmacia lui Băndu, pe seama infirmărilor D. C. F. nefiind decât de 50 lei mari și lați — prevenim pe comisionerul de corespondențe defăimătoare că-l vom smulge tot părul ce-l atârna în lungui obrazului, dacă nu se astâmpără, el cu toți tovarășii medicii spiteșteți, de a căror zizanii și matrapazlăcuri, de o vreme încoace, sunt pline tribunalul curtea de apel și urechile întregului public constanțian.

Doctorul Zisu, cel mai vechiu din medicii români din Constanța D-sa este medicul inbit al sărăcimii, am șis'o și altă-dată, și l vom apera contra atacurilor mișelești.

Subprefecții viitori ai județului Constanța sunt d-ii T. Zadic, N. Constantinescu, Gr. Davidescu, Ch. Serghiescu și Al. Poteea, iar în județul Tulcea d-ii Chr. N. Vasiescu, Al. Băboianu, Gh. Minculescu și Ernest Minculescu.

D-nu N. D. Chireulescu licențiat în drept a fost numit judecător de pace la Ostrov în locul D-lui N. Dimitrescu dimisionat.

Consiliul comunal al orașului Tulcea a votat un împrumut de un milion lei pentru construirea unui spital comunal, a pavării mai multor strade și a construirii localurilor pentru școlile primare.

La biserica catedrală sunt încă multe lipsuri de îndeplinit. Deocamdată semnalăm necesitatea unei orânduiri în interiorul bisericii, unde lumea se aglomerează peste tot spațiul fără nici o regulă, închizând cu desăvârșire locul liber din centru, destinat circulațiunii. Ar mai trebui ca doamnele să fie la o parte iar d-ii lăcea-laltă, între cari copii să fie totdeauna înainte, după cum se obișnuiește în toate bisericile ortodoxe cu o regulă orecare.

S'a observat în timpul deniilor o complectă întunecime la intrare și împrejurul bisericii. Aceasta s'ar putea semedia imediat prin așezarea câtorva felinare, ca și pe strada mohamedană ce duce la biserică.

La numărul viitor vom face o dare de seamă asupra Primei stațiuni de

creșterea rațională a paserilor și fabrica de brânzeturi a d-nului Carol Friederich din Anadolchiol a cărei expozițiune se deschide pentru public la 24 Aprilie viitor.

Joi seara a plecat din Constanța vaporul Cobrea pentru Constantinopole având pe bord peste 200 persoane venite cu trenurile de plăcere de peste Dunăre. Timpul era frumos și marea liniștită.

D. Bănescu a fost numit șef al vamei Constanța.

Din cauza diferitelor epidemii de variola scarlatină, rușeolă, difterită și febră tifoidă ce bătute în oraș, mai ales printre copii, școlile din Constanța au fost din nou închise cu o săptămână înainte vacanței de Paști.

Ziarul Constanța tipăriindu-se acum în tipografia d-lui D. Nicolescu, rugăm pe toți d-ii abonați a lua nota de aceasta, adresându-se d-lui Nicolescu sau de a dreptul la redacție strada Gării No. 13, pentru ori ce afaceri referitoare la plăți de abonamente și anunțuri, pentru care vor primi în schimb quitanțe din registru cu marea cu sigilul administrației ziarului.

Piața produselor este foarte calmă. Sunt produse în magazin, dar nimenea nu vinde. Pute că cauza acestei stagnațiuni sunt sărbătorile Paștelui căci atât cele catolice cât și cele ortodoxe, cad anul acesta în aceeași zi.

Camera de Comerț e convocată pentru ziua de 4 Aprilie, când se vor rezolva mai multe chestiuni pendinte.

Prin Iunie sau Iulie se vor face alegerile de membri ai Camerei de comerț, când sperăm că vor lua parte și tuncenii, ca camera să pōtă fi completă.

De ocaziunea Sf. Sărbătorii ale Invierii trimitem abonaților nostri felicitările noastre cele mai căldurose

Societatea de cultură Macedo-Română
Incredințând d-lui T. G. Dabo lista de subscripție No. 6 pentru a se veni în ajutorul Eforturilor școlilor

naționale române din Macedonia, d-a-a a strins suma de lei 540 de la următorii domni din Constanța:

- 1) Tănase G. Dabo lei 200.
- 2) P. Grigorescu din partea Ligii Secțiunii Constanța. lei 100.
- 3) Gheorghe Bi-ciola lei 20.
- 4) M. Nica lei 15.
- 5) Dumitru Covatti lei 10.
- 6) Nicola I. Cișmigiu lei 10.
- 7) N. Constantinescu lei 10.
- 8) Marin Pirea lei 10.
- 9) Cosma Duși lei 10.
- 10) Sterie Dumitru lei 10.
- 11) Ștefan Mi-hail lei 10.
- 12) Atanase Anton lei 10.
- 13) Petre Gheorghe lei 10.
- 14) Tudor Nicolaș (Copadin) lei 6.
- 15) Nache Doreni lei 5.
- 16) Petru I. Cișmigiu lei 5.
- 17) M. N. Iovanu lei 5.
- 18) Neculai G. Ciomescu lei 5.
- 19) Teodor Pălășescu lei 5.
- 20) I. Mihăilescu lei 5.
- 21) I. Titorean lei 5.
- 22) Constantin Nicolaș lei 3.
- 23) Costică Pelecuda lei 5.
- 24) Mi-hail Pelecuda lei 5.
- 25) Anastase Țârlea lei 5.
- 26) Gheorghe Țârlea lei 5.
- 27) Nana Ionescu lei 5.
- 28) Hristo Papano lei 5.
- 29) Mateiu A-nastase lei 5.
- 30) I. Bătrânu lei 5.
- 31) G. Constandinidi lei 5.
- 32) D. Atanasiu lei 3.
- 33) I. G. Panaitescu lei 3.
- 34) Ion D. Stamo. lei 3.
- 35) Ion C. Vlăhopulo lei 2.
- 36) G. Rizescu lei 2.
- 37) D. Bălănescu lei 2.
- 38) Vangheli Zoto lei 2.
- 39) Leo-

nida Nane Tănase lei 2. 40) Du-mitru Marcu lei 3. 41) Teodor Ni-culaș lei 1. 42) Constantin Gheor-ghiadi lei 1.

Total lei 540

Rectificarea

În Buletinul Camerei de Comerț No. 1 din 1 Ianuarie 1896 s'a publicat un protest de 3000 lei privitor pe d-l T. P. Arvanitachi din comuna Osman-Facă. Fiind o eroră, facem cuvenita rectificare, acceptul fiind numai de 300 lei și acela achitat la prezentare.

De vânzare un scafandru complet mașina în bună stare, cămașa puțin uzată. prețu' foarte convenabil.

Doritorii să se adreseze domnei Eliza strada Mircea cel Mare No. 50 în Cerna-Voda.

Singurul

Jurnal ilustrat pentru doamne care publică în fie-care număr aproape 100 gravuri inedite de mode lucrări de mână etc. este

LA SAISON

30 Rue de Lille, Paris.

Un specimen trimis gratis vă va convinge în același timp că el este cel mai bogat în literatura serioasă în cel mai puțin dintr-tote 9 fr. 50 pe an.

„UNIREA“

Societate generală de Asigurare Mutuală DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial No. 160 din 16 (28) Iul.*

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, palantă sau gard, fie acoperite lor cu tinichea, olane, șindriță, trestie etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți cari fac o speculă din premii asigurărilor.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului: Mobile, Mărfuri, Produse, Pae și Nutreți în Șire, Stoguri, clăi pe câmp liber și în magazii

Societatea „Unirea“ mai face asigurări asupra „Vieșilor“ în toate combinațiunile de zitate și anume:

- a) Asociațiuni mutuale de supra-veșuire
- b) Asociațiuni mutuale cu produs nominal garantat și cu participare de 8 la sută.
- c) Contra-asigurări cu 8 la sută dă-bândă și fără dăbândă.
- d) Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- e) Asigurări temporale și
- f) Reute viagere în diferite combinațiuni.

Asemenia mai asigură contra riscurilor de „Grindină“, precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări și corpuri de vase, toate aceste asigurări „Unirea“ le face cu precieri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București la Direcțiunea generală strad. Domnei No. 2, iar în districte la agențiile respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea“ mai mutuală

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„ROMANA“

44 — Piața Independenței — 46

**DIMITRIE NICOLAESCU
CONSTANȚA**

44 — Piața Independenței — 46

LIBRARIA

Asortată cu toate articolele de librărie; precum:
Papeterie cărți școlastice și de științe, diferite Romane în limba

ROMÂNĂ ȘI FRANCESĂ

Albume pentru fotografii, poezii și port-notițe de piele fină.

Mare colecțiune de tablouri, cornise de lemn sculptate și aurite pentru fotografii și tablouri.

JUCĂRII ȘI PĂPUȘI PENTRU COPII

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țara și străinatate.

TIPOGRAFIA

Fiind asortată cu diferite litere tăetura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrări precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulări, etichete. Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă și de doliu.

Deposit de tot felul de imprimate și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. primari, Epitropiilor de Biserică.

LEGĂTORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompt și precierile cât se poate de moderate